

Lê Văn Phúc & Nguyễn Túc

Lời mở đầu của thầy Nguyễn Túc:

Chúng ta đã điếm qua Mùa Xuân có hoa hồng thắm, có hoa mai hoa đào hé nụ, có nắng hồng tươi, ánh sáng chan hòa. Qua đến Mùa Hè phượng đỏ rực sân trường, lưu luyến chia tay trong 3 tháng hè rực rỡ. Kỳ này, chúng ta bước sang Mùa Thu có lá vàng bay tơi tả, có con nai vàng ngơ ngác đứng trên xa lộ không đèn, có chàng thi sĩ đi tìm vần thơ sầu rụng.

Nói về mùa thu thì cảnh thu nào cũng dễ là đề tài cho thi nhân tức cảnh sinh tình.

Thế nên, mùa thu là mùa của thi nhân. Trời mùa hè đang nóng chột có làn gió mát thổi đến khiến lòng người như cũng nhẹ nhõm, êm đềm. Rồi những hàng cây cũng dần dần đổi màu thay lá.

Lá mùa thu trên vùng Virginia, đất tình nhân, vẫn được tiếng là đẹp tuyệt trần.

Du khách lái xe hơi lên núi Skyline một ngày đẹp trời, có gió lạnh, có một chút hơi sương, có ánh mặt trời để ngắm rặng núi xa xa đủ màu in trên nền trời xanh lơ. Trong khung cảnh tĩnh lặng đó, du khách thả hồn trong sương khói hoàng hôn, lặng ngắm quanh ta một bức tranh vĩ đại tô màu tuyệt mỹ.

Lại nói về mùa thu trong thi ca, chúng ta có rất nhiều thi nhân viết về cảnh thu với những cảm quan khác nhau.

Bà Huyện Thanh Quan vịnh cảnh thu:

*...Xanh um cỏ thụ tròn xoe tán
Trắng xóa tràng giang phẳng lặng tờ
Bầu dốc giang sơn say chén rượu
Túi lưng phong nguyệt nặng vì thơ...*

Nguyễn Khuyến ngòi câu cá:

*Ao thu lạnh lẽo nước trong veo
Một chiếc thuyền câu bé tẻo teo
Sóng biếc theo làn hơi gợn tí
Lá vàng trước gió sẽ đưa vèo...*

Dồi dào ý tình và cảm hứng nhất, có lẽ chúng ta phải nhắc đến Tản Đà với bài Cảm thu tiễn thu:

*Từ vào thu đến nay
Gió thu hiu hắt
Sương thu lạnh
Trăng thu bạch
Khói thu xây thành
Lá thu rơi rụng đầu ghềnh
Sông thu đưa lá bao ngành biệt ly...*

Cai tôi: Thưa thầy, em biết là nguồn thơ của thầy đang lai láng, nhưng thầy có thể cho một cái nhìn tổng quát về thu được không ạ?

Được chứ! Cậu làm tui cụt hứng đấy nha! Nhìn tổng quát thì tui thấy hình như mùa thu nào cũng mang sắc một mối buồn. Có phải mùa thu là mùa lá vàng lìa cành bay tơi tả hay mùa thu là hình ảnh của tuổi xế chiều cho nên cảnh vật như cũng buồn theo?

Nhưng tựu trung cứ nghe đến Thu thì ai ai cũng vẫn vương, vương vẫn một mối cảm hoài về không gian lạnh giá và thời gian lặng lẽ một dòng buồn tênh.

Còn xét về mặt phân tích thì tui xin nhường lời để cậu Cai có dịp phiếm loạn cùng bạn đọc.

Cai tôi: Em xin cảm ơn thầy. Nói đến thu, hẳn chúng ta không ai quên được một bản nhạc rất thiết tha,

rất buồn là bản **Buồn tàn thu (1940) của Văn Cao**. Bài này mang âm giai Ré thứ, nhịp Slow. Em đã nghe nhiều người hát, nhưng theo em, ca sĩ diễn tả thuộc cỡ điều luyện phải kể đến ca sĩ trẻ đang lên là Ngọc Hạ.

Xin mời Ngọc Hạ lên tiếng:

*Ai lướt đi ngoài sương gió
Không dừng chân đến em bẽ bàng
Ôi vừa thoáng nghe em mơ ngay bước chân chàng
Từ từ xa đường vắng, đêm mùa thu chết
Nghe mùa đang rớt rơi theo lá vàng
Em ngồi đan áo, lòng buồn vương vấn, em thương nhớ chàng
Người ơi! Còn biết em nhớ mong
Tình xưa còn đó xa xôi lòng
Nhờ bóng chim uyên, nhờ gió đưa duyên
Chim với gió bay về, chàng quên hết lời thề
Ào đan hết rồi, cổ quên dáng người
Chàng ngày nào tìm đến, còn nhớ đêm xưa, kẻ má say sưa
Nhưng năm tháng qua dần, mùa thu chết bao lần
Thôi tình em đây, như mùa thu chết, rơi theo lá vàng*

Lời 2:

*Nghe bước chân người sương gió,
Xa dần như tiếng thu đang tàn
Ôi người gió sương em mơ thương ai bao lần
Và chờ tin hồng đến, đêm mùa thu chết
Nghe mùa đang rớt rơi theo lá vàng
Em ngồi đan áo, lòng buồn vương vấn, em thương nhớ chàng
Người ơi còn biết em nhớ mong
Tình xưa còn đó xa xôi lòng
Nhờ bóng chim uyên, nhờ gió đưa duyên
Chim với gió bay về, chàng quên hết lời thề...*

Thầy Nguyễn Túc: Cứ theo như tôi hiểu thì người yêu của nàng đã lướt đi ngoài sương gió, không biết đi đâu, làm gì, khiến cho nàng ở lại cứ mơ mơ màng màng là chàng quanh quẩn đâu đây. Nhưng sự thực nỗi lòng là chàng không dừng chân đến nên em đâm ra bẽ bàng. Rồi nàng lại tiếp tục ngồi đan áo, đan xong rồi vẫn không thấy chàng đâu!

Cai tôi: Đúng vậy đó ạ! Thế nên nàng mới nhớ lại đêm xưa kẻ má say sưa Mà năm tháng qua dần, mùa thu chết bao lần khiến cho cô em như cũng muốn chết cho rồi!

Thế nghĩa là tình đi mất dạng, không ca ngày trở về nữa phải không?

Dạ, hình như thế đấy ạ!

Anh chàng này tệ nhỉ! Một ra đi là không hẹn ngày về, để người ở lại náo nức tình riêng! Thôi, ta sang trang đi!

Dạ, sang trang chúng ta có ngay bài Tiếng thu, thơ Lưu Trọng Lư, nhạc Lê Thương. Lời thơ buồn, tả cảnh mùa thu có con nai vàng ngơ ngác, đập trên lá vàng khô. Nhưng chủ điểm vẫn là nhắc đến hình ảnh dưới trăng ngà thốn thức, em không nghe rạo rức hình ảnh kẻ chinh phu, trong lòng người cô phụ. Anh chàng cứ nhắc đi nhắc lại mùa thu dưới trăng mờ, lá thu xào xạc, con nai vàng ngơ ngác đập trên lá vàng khô để khơi dậy trong em một niềm nhớ nhung, buồn vương man mác...

Thế có nghĩa là...

...Là em có nhớ đến anh không?

À, thế là mượn tiếng thu để diễn tả tiếng lòng đang trống trải, phải không?

Dạ, hình như thế!

Thế là mỗi người có một chuyện riêng tư, ta không biết thì chả nên dính vào...

Dính vào có sao không ạ?

Dính vào là vạ lây, là mang họa không chừng!

Thế thì vẫn trong đề tài, em thấy có bài **Đêm thu của Đặng Thế Phong**.

Với nhịp 3/4, nhạc sĩ tả cảnh một đêm có trăng thu, có hoa nở. Nhưng loài hoa hình như cũng vương vấn nỗi buồn trong gió. Em xin trích một đoạn và nhờ chị Kim Tước trình bày:

*Vườn khuya trăng rãi, hoa đứng im như mắc buồn
Lòng ta xao xuyến lắng nghe lời hoa*

*Cánh hoa vương buồn trong gió
Aùng hương yêu nhẹ nhàng say, gió lay...
Cành sương nặng trĩu ru bóng êm trong ánh vàng
Màn đêm buông xuống mãi im triền miên
Bóng cô đơn đường thao thức
Mãi trong đêm nặng sầu thương hồn vương...*

Nhạc sĩ Đặng Thế Phong còn có một bài nữa cũng viết về thu, với Bùi Công Kỳ đặt lời: Đó là bài **Giọt mưa thu**, cũng với nhịp 3/4, hát thong thả nhẹ nhàng, em xin mời chị Lệ Thu:

*Ngoài hiên giọt mưa thu thánh thót rơi
Trời lắng u buồn, mây hắt hiu ngừng trôi
Nghe gió thoảng mơ hồ trong mưa thu,
Ai khóc ai than hờ!
Vài con chim non chiêm chiếp kêu trên cành như nhủ trời xanh
Gió ngừng đi, mưa buồn chi, cho cõi lòng lâm ly
Hồn thu tới nơi đây gieo buồn lây
Lòng vắng muôn bề không liếp che gió về
Ai nức nở thương đời, châu buồn mau, dương thế bao la sâu
Người mong mây tan cho gió hiu hiu lành, mây ngổ trời xanh
Chắc gì vui, mưa còn rơi, bao kiếp sầu ta nguôi
Gió xa xôi vẫn về, mưa giăng mù lê thê
Đến bao năm nữa trời, vợ chồng Ngâu thôi khóc vì thu?*

Đây là một bức tranh, vẽ những nét u buồn, có mây hắt hiu, có giọt mưa thu rơi thánh thót. Lại có cả âm thanh như đâu đây ai khóc ai than hờ! Ấy chỉ vì mùa thu có tí gió tí mưa, lại mưa đêm nữa nên phong cảnh lâm ly, ủ rũ là vậy. Tự trung, vẫn mang dấu ấn cái cảnh chia ly như cặp vợ chồng Ngâu than trời như bọng vì đôi ngả đôi nơi, mỗi năm chỉ gặp gỡ nhau vón vẹn một lần vào tháng bảy!

Thì cũng giống như tôi chứ có khác gì!

Mà em có thấy thầy than thân trách phận đâu cơ chứ!

Than hay không than thì cũng chỉ là than hờ thôi!

Em chắc là thầy cũng nghĩ đến câu: Có còn hơn không! Có còn hơn không! Để làm kinh nhật tụng!

Thầy kệ tui! Tiếp đi!

Dạ, tiếp. Hẳn thầy chưa quên nhạc sĩ **Tô Vũ** sáng tác bản **Tiếng chuông chiều thu** năm 1948. Bài ca này viết với âm giai Ré trưởng nhịp 4/4, với lời dẫn trước là hát với tình cảm sâu lắng, mơ màng - Lento espressivo - vào một chiều thu man mác, có tiếng chuông chùa ngân nga trong cảnh thu không tịch mịch, khiến người nghệ sĩ cũng chìm đắm trong tiếng chuông xa. Nhưng thực tế là chàng trai đã ra đi trong thời chinh chiến, mơ ước ngày trở về cũng lại được nghe tiếng chuông nhưng là tiếng chuông reo vui của buổi trùng phùng, đẹp duyên tình cũ.

Sao cậu biết rõ thế?

Dạ, bản nhạc có ghi rõ đầu đuôi câu chuyện nó như thế thì em nói như thế chứ em có sửa đổi, thêm bớt gì đâu!

Tôi có nhận xét là bài nào cậu cũng xét nét, cái kiểu vạch lá tìm sâu để moi ra được một cái gì châm chọc, làm vui thiên hạ thì phải!

Dạ, không phải là em vạch lá tìm sâu hay vạch áo cho người xem lưng đâu!

Thế cậu có cái ý gì?

Dạ, cái ý của em là nói lên những điều khúc mắc, những ẩn ý mà người thường ngoạn chỉ nghe qua rồi bỏ nên không chú ý đến tình tiết sâu kín của tác giả.

Ừ, cũng được đấy chứ! Thế thì ta tiếp đi!

Vâng, em xin trình làng bài Tiếng chuông chiều thu qua tiếng hát Sơn Ca:

*Lá thu nhẹ rơi rơi, nắng thu vàng phai phai
Ai về âm thầm nẻo cũ băng khuâng tình xưa?
Hiu hiu luồng heo may, du du làn mây bay
Ai nhắn theo mây miền quê vẫn vương xa đó ngàn dâu thưa?
Từ miền xa tiếng chuông ngân
Hồi buông lớp lớp theo gió vàng
Từng cơn sóng mờ xóa dần trong sương lắng
Lá thu nhẹ rơi rơi, hồn ta chìm đắm tiếng chuông xa vời
Ngàn tiếng thiết tha êm đêm ru lời thu
Ai sót ly hương mấy thu vàng úa
Nhạc say mùa sương máu*

Tóc xanh bờ phờ bù rối mấy giây tơ huyền ngụt khói
Dạ dầy đời mới, ngọt ngào đường tơ
Hồi chuông ngân nga ru hồn mơ.
Ngày thăm đường cũ, vang vang bước chân người về
Hoa vàng phơi phới, thu bưng nắng xuân tràn trẻ
Ngàn phương trời xa xôi, gửi em lời yêu thương
Khi lòng mơ màng trầm lắng tiếng chuông chiều thu...
(trích đoạn)

Thầy Nguyễn Túc: Nãy giờ, tôi nghe toàn là những tàn thu, gió thu, mưa thu, tiếng chuông chiều thu, nản quá à!

Thế thầy muốn vui không?

Hỏi tức là trả lời rồi còn gì!

Thầy điệu quá! Em có bài này, tựa đề nghe vui lắm. Không những vui mà lại còn quyến rũ nữa kia!

Đâu? Đâu? Cho tôi coi nào!

Đây là bài duy nhất em có trong tay, viết về mùa thu mang nét hấp dẫn, mê ly: Đó là **Thu quyến rũ của Đoàn Chuẩn và Từ Linh**, âm giai Do trưởng.

Chúng ta cùng nghe Từ Công Phụng với giọng ca trầm buồn diễn tả:

Anh mong chờ mùa thu

Trời đất kia ngả màu xanh lơ

Đàn bướm kia đùa vui trên muôn hoa

Bên những bông hồng đẹp xinh

Anh mong chờ mùa thu

Dù thể nhân dân vào chốn thiên thai

Và cánh chim ngập ngừng không muốn bay

Mùa thu quyến rũ anh rồi

Mây bay về đây cuối trời

Mưa rơi làm rung lá vàng

Duyên ta từ đây lỡ làng

Còn đâu những chiều dệt cung đàn yêu

Thu nay vì đâu nhớ nhiều

Thu nay vì đâu tiếc nhiều

Đêm đêm nhìn cây trút lá

Lòng thấy rộn ràng, ngỡ bóng ai về

Anh mong chờ mùa thu

Tà áo xanh nào về với giấc mơ

Màu áo xanh là màu anh trót yêu

Người mơ không đến bao giờ.

Thầy Nguyễn Túc: Tôi mà cứ tin ở cậu thì có ngày vỡ nợ! Quyển rũ ở cái khổ nào đâu?

Dạ, ở như cái tựa đề như em đã nói trên.

Thế còn nội dung, cậu không xét đến à? Nội dung nói đến anh mong chờ mùa thu vì mùa thu quyến rũ

anh rồi! Nhưng tơ duyên giữa anh mí em thì lại lỡ làng, không thể tìm đâu ra những chiều cùng nhau bù khú nữa. Thế nên thu này anh lại càng nhớ em mà người mơ không đến bao giờ. Té ra, có quyến rũ cái khi mớ gì đâu thưa chứ!

Thế như thầy thì thầy đặt tựa đề này là gì nào?

Tôi đặt là Người mơ không đến!

Có đến rồi í chứ! Nên mới dệt cung đàn yêu! Nhưng chắc chỉ đến một vài phùa thôi rồi cô em đi biệt tăm nên cu cậu mới rên la khổ sở như thế!

Chán thật đấy!

Mắc mớ chi đến thầy mà thầy chán!

Ta cũng nòi tình, thương người đồng điệu mà lị!

Thôi, em xin qua một nhạc phẩm khác của bạn cố tri với thầy là **Nhật Bằng**. Nhạc sĩ viết **Một chiều thu** cũng với những nét nhẹ, nét buồn nhưng xem ra nội dung cũng nhắc nhiều đến những kỷ niệm dẫu yêu, có nhớ, có thương, có qua có lại cho toại lòng nhau. Nhưng về phần anh con trai thì bao giờ cũng tham lam, không biết thế nào là đủ. Cho nên cũng lại kể khổ, than trời. Xin nghe lại đĩa hát của Ban Tứ Ca Hạc Thành với Nhật Bằng, Nhật Phượng, Thế Tân và Hồng Hảo:

Chiều nay sương rơi ướt vai người khách giang hồ
Trời thu hiu hắt, lá rơi nhẹ cuốn theo dòng.
Rồi còn tìm đâu, những năm xưa ngày ấy
Bên nhau tiếng đàn êm đềm nhẹ lá vàng rơi
Đàn còn vang, nhịp theo tiếng xưa
Dưới trăng bên thềm, vai kẻ ta xây ước mơ
Chiều về lòng nhớ tới những phút ấy
Ngày nào đây vui thơ, nay khuất xa rồi
Chiều thu đem tới với ta bao nỗi u sầu
Còn tìm đâu thấy những khi nhịp bước trên cầu
Mộng đẹp đây thơ ước xây bên nhà ấm
Nay thu đã về, như nhủ lòng nhớ tình thơ.

Thầy Nguyễn Túc: Tôi nhớ là còn lời 2 nữa, nghe cũng rất nhức nhối đấy, cậu ạ!
Dạ, thầy đã muốn thì em xin trình nốt lời 2 kéo thầy lại giận lấy!
Đừng có đổ vạ! Lời hay thì nên phổ biến để bạn đọc cùng thưởng thức chứ!
Đây là lời 2 của **Một chiều thu**:

Chiều thu năm ấy, tới nay đã mấy thu rồi
Cảnh xưa vẫn đó, gió đưa rụng lá tới bờ
Ngược dòng thuyền trôi, mái êm đưa chèo sóng
Sương rơi xóa mờ, nhưng nàng vẫn đứng chờ mong
Nàng chờ ai? Tựa cây đứng trông
Ành trăng mơ màng, như diu hồn ta tới đâu
Thuyền chèo gần ghé tới chốn bến cũ
Nghẹn ngào nhìn nhau đây một phút êm đềm
Chiều thu như nhắc với ta lại giấc mơ ngàn
Đường về còn xa, tiếng chuông chùa vang bên làng
Mộng đẹp đây thơ, ước xây bên nhà ấm
Nay thu đã về, như nhủ lòng nhớ tình thơ.

Thầy có muốn đặt thêm lời 3 với Nhật Bàng nữa không ạ?

Cậu đừng có chọc tôi. Tắc Dzăng mà nổi giận thì cậu chỉ có đi vào cửa tử!

Nhưng Tắc Dzăng phải hú trước đã chứ!

Hú để làm gì?

Để em biết đường mà chạy cho lẹ! Thôi, em xin tiếp. Em nhận thấy là nhạc phẩm nào được nhà phát hành in ra cũng đều có một vài hàng chữ ở phần dưới cùng, trang 2. Đại để là thế này:

Bản XYZ ấn hành lần thứ nhất. Ngoài những bản thường, còn in thêm 30 bản đặc biệt, đánh số từ XYZ.I đến XYZ.XX và từ T.H.I đến T.H.X đều có chữ ký của tác giả và đóng triện son T.H. để tặng.

T.H. là tên nhà phát hành Tinh Hoa ở Huế.

Hồi nhỏ, em cũng thường mua bản nhạc rồi gom lại thành một collection về tân nhạc Việt Nam lên tới vài ngàn bản. Những bản cũ nhất in trên giấy bản xấu, lót bằng giấy cứng hơn, có vẽ hình hoặc hoa lá cảnh, tựa đề, tên nhạc sĩ. Sau này, nhà Tinh Hoa còn làm một thư mục, in tất cả những bản nhạc đã phát hành, trên giấy bóng, khuôn khổ 8x11. màu sắc đẹp đẽ, phát không nên ai cũng thích có để lưu giữ.

Nhưng còn như thầy mà sưu tập được không biết bao nhiêu là bản nhạc cũ, nhạc xưa, nhạc quý thì đây là một kho tàng vô giá. Xin thầy nhớ là có đi đâu cũng nhớ đem theo, đừng để thất lạc thì uổng lắm lắm.

Nếu tôi đi thật xa thì tôi trao lại cho cậu được không?

Em có giữ cũng là giữ tạm mà thôi. Bởi trước sau gì, em cũng theo thầy bén gót!!!

Thôi chuyện đó tạm gác lại kéo lạc đề. Tiếp tục đi!

Dạ, tiếp. Mùa thu thường được nhìn qua hình ảnh lá vàng nên thu cũng vàng luôn. Thế nhưng lại có nghệ sĩ nhìn thu qua màu áo tím của người yêu nên cái gì nó cũng đậm ra tím cả rừng chiều. Đó là nhạc sĩ **Hoàng Trọng soạn nhạc, Vĩnh Phúc đặt lời** trong bản **Ngàn thu áo tím**. Bài này, cháu xin nhờ cô Thái Thanh trình bày:

Ngày xưa xa xôi em rất yêu màu tím
Ngày xưa vô tư em sống trong triu mến
Chiều xuống, áo tím thường thiết tha
Bước trên đường gấm hoa, ngắm mây chiều lướt xa
Từ khi yêu anh, anh bắt xa màu tím
Sầu thương cho em, mơ ước chưa kịp đến
Trời đã rét mướt cùng gió mưa
Khóc anh chiều tiễn đưa, thể thôi tàn giấc mơ

Anh xa xôi, bóng mưa giăng mờ lối
Anh xa xôi, áo bay trong chiều rơi
Anh xa xôi, áo ôm tim lẻ loi
Tím lên khung trời nhớ thương đầy vơi
Mưa rơi rơi, bóng anh xa ngàn khơi
Mưa rơi rơi, có hay chẳng lòng tôi?
Có hay bao giờ bóng người yêu tới?
Từ khi xa anh, em vẫn yêu và nhớ
Mà sao anh đi, đi mãi không về nữa
Một bóng áo tím buồn ngẩn ngơ
Khóc trong chiều gió mưa, khóc thương hình bóng xưa
Ngàn thu mưa rơi trên áo em màu tím
Ngàn thu đau thương, vương áo em màu tím
Nhuộm tím những chuỗi ngày vắng nhau
Tháng năm càng lướt mau, biết bao giờ thấy nhau!

Thầy nghe bài này, thấy thế nào?

Tôi thấy tội nghiệp cho người con gái. Thoạt tiên, vì yêu anh mà anh bắt em phải xa màu áo tím. Rồi anh lại ra đi, không biết đi đặng mô, để cho em phải khóc anh chiều tiễn đưa, thế thôi tàn giấc mơ. Em ở lại mắt đợi mắt chờ, chẳng biết bao lâu nữa anh về? Anh đi biệt như thế là anh làm dang dở đời em, làm sao em lấy chồng được nữa?

Em cũng thấy tội nghiệp cho người con gái ấy. Mà hình như cái tình cảm của người con gái bao giờ nó cũng sâu đậm, mặn mà, âm thầm và chung thủy hơn là anh con trai ruột để ngoài da, vui đâu đau đâu! Thế nên, người con gái chịu cảnh thiệt thòi mà đành phải câm nín vì đã trót yêu rồi!

Đấy, yêu là bể khổ như thế đấy, cậu ạ!

Vậy mà phần đông những anh con trai vẫn lao mình vào cái bể khổ mênh mông ấy mới lạ chứ!

Lạ quái gì đâu! Nó là cái bể oan cừu! Nhưng oan đâu không biết, cậu nên tiếp tục nốt đoạn đường chiến binh đi cho nhẹ nợ.

Dạ! Bài kể tiếp là một bài nói nhiều đến cái chết của một mùa thu. Thật tình ra, mùa thu không có sống hay chết gì cả. Mùa thu chỉ tàn để rồi lại ươm mầm, kết nụ, dâng hoa cho đời. Thế nhưng người nghệ sĩ đã bắt mùa thu phải chết, nhắc đi nhắc lại rằng: Em nhớ cho mùa thu đã chết rồi, mùa thu đã chết. Em nhớ cho mùa thu đã chết. Em nhớ cho mùa thu đã chết, đã chết rồi. Em nhớ cho, em nhớ cho...

Cậu muốn nói đến bài **Mùa thu chết của Phạm Duy**?

Dạ, chính thế! Thầy nghe đến chết nhiều như thế có sợ không?

Sợ quái gì đâu! Chỉ để hù, để dọa cô em rằng thì là cho dù mùa thu chết, mãi mãi không thấy nhau thì anh đây vẫn cứ chờ em, vẫn chờ em, vẫn chờ, vẫn chờ...

Tình lắm đấy chứ ạ! Mùa thu chết thì kệ mùa thu. Anh chờ em thì anh vẫn chờ, cho dù mùa thu không trở lại. Miễn là em trở lại là OK, very good rồi!

Đúng là ý của tác giả rồi đó! Đây bài hát đầu đuôi như thế nào?

Dạ đây, em xin nhờ Julie diễn tả, chậm và buồn:

Ta ngắt đi một cụm hoa thạch thảo

Em nhớ cho mùa thu đã chết rồi

Mùa thu đã chết, em nhớ cho, mùa thu đã chết.

Em nhớ cho, mùa thu đã chết, đã chết rồi

Em nhớ cho, em nhớ cho đôi chúng ta sẽ chẳng còn nhìn nhau nữa

Trên cõi đời này, trên cõi đời này

Từ nay mãi mãi không thấy nhau,

Từ nay mai mãi không thấy nhau

Từ nay mãi mãi không thấy nhau

Ta ngắt đi một cụm hoa thạch thảo

Em nhớ cho mùa thu đã chết rồi

Ôi ngát hương thời gian mùi thạch thảo

Em nhớ cho rằng ta vẫn chờ em

Vẫn chờ em, vẫn chờ em, vẫn chờ em

Vẫn chờ đợi em...

Thầy Nguyễn Túc: Tả như vậy là vừa khôn vừa khéo quá đi í chứ lị! Tôi thấy ở đầu bản nhạc còn có mấy câu thơ tiếng Tây nữa thì phải.

Vâng, đó là mấy câu thơ của Guillaume Apollinaire mà Phạm Duy đã lấy ý từ đó để viết thành nhạc phẩm:

J'ai cueilli ce brin de bruyère

L'automne est morte souviens-t'en

*Nous ne nous verrons plus sur terre
Odeur du temps brin de bruyère
Et souviens-toi que je t'attends...*

Nhưng em không biết cụm hoa thạch thảo nó như thế nào mà nhạc sĩ lại mượn hình ảnh của loài hoa ấy để đem vào tình yêu?

Trong tự điển cũng như trên Web có nói: Thạch thảo là một loài hoa ở vùng Tây Âu, Bắc Mỹ và Sibéria. Nó thường mọc ở ngoài thiên nhiên, nơi có núi đồi, sỏi cát và trong khe đá. Thân cao chừng 1 thước, lá nhỏ thon dài, cánh hoa màu hồng nhạt nom rất dễ thương.

Khi nào tiện dịp đi đâu, cậu ngắt dùm tôi vài cụm hoa thạch thảo được không?

Dạ được, để em khuân về cho thầy một xe thổ. Thầy sẽ trải hoa trên một cái giường.

Để làm gì vậy cà?

Dạ, để người đẹp ngả lưng và để ngát hương mùi thạch thảo!

Thế còn tôi?

Còn thầy thì thầy cứ ca một câu thôi: Em nhớ cho rằng anh vườn chờ em! Vườn chờ em! Vườn chờ! Vườn chờ!!! là có điểm số cao rồi!

Cám ơn. Bài kể tiếp?

- Bài hát kể tiếp là bản **Mùa thu cho em của Ngô Thụy Miên và Thụy Anh**. Như em đã trình làng, những bài hát mùa thu thường là nhịp Slow hoặc nhịp 3/4, lời nhẹ nhàng, nhớ nhung như muốn ru em trong giấc mộng tình. Thì bài này cũng không thoát ra khỏi khuôn mẫu ấy. Em xin nhờ Xuân Sơn trình bày:

*Em có nghe mùa thu mưa giăng lá đổ
Em có nghe nai vàng hát khúc yêu đương
Và em có nghe khi mùa thu tới
Mang ái ân, mang tình yêu tới
Em có nghe, nghe hồn thu nói mình yêu nhau nhé!*

*Em có hay mùa thu mưa bay gió nhẹ
Em có hay thu về hết dấu cô liêu
Và em có hay khi mùa thu tới
Bao trái tim vương màu xanh mới,
Em có hay, hay mùa thu tới hồn anh ngất ngây*

*Nắng úa dẹt mi em và mây xanh thay tóc rối
Nhật môi, môi em thơm nồng, tình yêu vương vương má hồng
Sẽ hát bài cho em và ru em yên giấc tối
Ngày mai khi mưa ngang lưng đời
Chờ em anh nghe mùa thu tới*

*Em có mơ mùa thu cho ai nức nở
Em có mơ, mơ mùa mắt ướt hoen mi
Và em có mơ khi mùa thu tới
Hai chúng ta sẽ cùng chung lối
Em với anh mơ mùa thu ấy, tình ta ngát hương.*

Thầy Nguyễn Túc: Tôi thấy bài này chỉ có một mình anh liền ông nói từ đầu tới cuối. Chả thấy cô nàng phát biểu gì cả!

Chắc cô ấy theo chủ trương Im lặng là vàng đấy ạ! Để coi anh chàng này nói năng làm nhảm những gì, nghe có lọt vào tai không! Con gái họ khôn lắm chứ! Lùa mình vào bẫy sập lúc nào không hay à!

Có nhẽ vậy đó! Nhưng cái kiểu tán hươu tán vượn như thế này lắm khi lại ăn tiền đấy, cậu ạ! Bởi liền bà con gái thường hay nhẹ dạ, thấy có ai tỏ ra khăng khít, đằm thắm với mình là siêu lòng liền!

Rồi cũng có lúc bẽ!

Chuyện đó tính sau! Tiếp tục chương trình.

Tiếp tục, có bài này cũng là lạ. Anh đứng đó, nhìn những mùa thu đi mà nghe sầu lên trong nắng và lá rụng ngoài song nghe tên mình vào quên lãng, nghe thán ngày chết trong thu vàng. Rồi những là gió lạnh về đêm, chiều tím loang via hè, công viên chiều qua rất ngắn hóa cho nên chuyện chúng mình ngày xưa đến bây giờ nó đã nhạt phai rồi!

Chuyện gì mà chán mớ đời thế!

Aáy thế mà vào tay nghệ sĩ thì nó lại trở thành một tác phẩm văn nghệ rất được nhiều cô nhiều cậu nâng niu, mượn nó để diễn tả nỗi lòng không biết tỏ cùng ai.

Bài như thế nào?

Dạ, đó là bài như thầy đã biết: **Nhìn những mùa thu đi của Trịnh Công Sơn** sẽ qua giọng ca của Khánh Hà:

*Nhìn những mùa thu đi, em nghe sầu lên trong nắng
Và lá rụng ngoài song, nghe tên mình vào quên lãng
Nghe thảng ngàng chết trong thu vàng
Nhìn những mùa thu đi, tay trơn buồn ôm nuôi tiếc
Nghe gió lạnh về đêm, hai mươi sáu dăng mắt biếc
Thương cho người rồi lạnh lòng riêng
Gió heo may đã về, chiều tím loang via hè
Và gió hôn tóc thề, rồi mùa thu bay đi
Trong nắng vàng chiều nay, anh nghe buồn mình trên ấy
Chiều cuối trời nhiều mây, đơn côi bàn tay quên lối
Đưa em về nắng vương nhè nhẹ
Đã mấy lần thu sang, công viên chiều qua rất ngắn
Chuyện chúng mình ngày xưa, anh ghi bằng nhiều thu vắng
Đến thu này thì mộng nhạt phai...*

Thầy có ý kiến gì không ạ?

Nghe buồn quá làm tôi cũng buồn lây nên không có ý kiến gì cả.

Vậy em sang bài này : **Mùa thu không trở lại của Phạm Trọng**, tức là mùa thu đã đi là đi luôn, đi một mạch aller sans retour. Vẫn điệu Slow Rock dặt dìu, êm nhẹ với tiếng hát Hà Thanh:

*Em ra đi mùa thu, mùa thu không trở lại
Em ra đi mùa thu, sương mờ giăng âm u
Em ra đi mùa thu, mùa thu không còn nữa
Đếm lá úa mùa thu, đo sâu ngập tim tôi*

*Ngày em đi, nghe chơi với nã nề qua vườn Luxembourg
Sương rơi che phố mờ, buồn này ai có mua?
Từ chia ly, nghe rơi bao lá vàng
Ngập dòng nước sông Seine
Mưa rơi trên phím đàn, chùng nào cho tôi quên*

*Hôm em ra đi mùa thu, mùa thu không trở lại
Lá úa khóc người đi, sương mờ dăng lên mi
Em ra đi mùa thu, mùa lá rơi ngập ngừng
Đếm lá úa sầu lên, bao giờ cho tôi quên...*

Vẫn là những câu nhắc đi nhắc lại em ra đi mùa thu khiến cho lá úa khóc người đi, lá rơi ngập đường, bao giờ cho tôi quên được em, hả em ơi!

Này, tôi nghe buồn nẫu ruột đấy, cậu ạ! Đã đi thì cho đi luôn đi!

Vâng, thế em sang bài khác với chủ đề mới mẻ hơn, là chuyện nhạc sĩ **Hoàng Thi Thơ** qua bên Nhật, đứng trên du thuyền Hakone ngắm núi Phú Sĩ vào một ngày đầu thu và viết thành nhạc phẩm **Mùa thu Đông Kinh**. Bài này em xin mời chị Thúy Nga vui lòng dạo một khúc phong cầm để Thế Sơn nhập đề cho đẹp:

*Lạc trong Đông Kinh,
Vừa khi mùa thu gieo thương nhớ, làm tôi ngẩn ngơ nhìn
Qua hồn thơ, chiếc áo buồn Ki mô nô
Đôi thiên nga trong hồ, cô Gei-sa trên bờ thiết tha trong mong chờ
Chờ ai xa xăm, từ muôn nẻo đến mà chẳng thấy người đâu
Với cung đàn đang dở dang
Nhớ thương hoài theo thời gian
Tiếng Cô Tô khơi buồn, Sa Mu Sen nã nề khi gió thu về.*

*Mùa thu Đông Kinh, buồn như tình em
Trong cơn gió dịu hiu, liểu bên đàn
Ru lòng ai, lá thu vàng trên bờ vai
Như bao nhiêu thu tình mang theo bao nỗi lòng
Tiếng gió thu lạnh lòng
Mùa thu Đông Kinh...*

Thầy Nguyễn Túc: Thôi được rồi! Tôi hiểu là mùa thu Đông Kinh có lá thu buồn, có Gei-sa mặc áo Kì mô nô ngồi bên hồ chờ ai chốn xa xăm mà chẳng thấy người về nên buồn như tiếng đàn Sa Mu Sen nã nê âm đạm. Nhạc sĩ Hoàng Thi Thơ đi trong cảnh mùa thu ấy, cũng đâm ra buồn lây cái buồn của người mong ngóng phương xa.

Cái tôi: Dạ, chính thế! Thầy hiểu như thế là tâm đắc với nhạc sĩ lắm đó.

- Sang bài khác được chưa?

Cái tôi: Dạ, sang bài khác cũng nói về mùa thu nhưng mùa thu này ở bên Tây...Có bài này...

Cậu muốn nhắc đến bài **Mùa thu Paris của Phạm Duy, thơ Cung Trầm Tưởng?**

Dạ, phải. Paris thì có nhiều chuyện để nói lắm, như: Tháp Eiffel, điện Versailles, sông Seine, ga Lyon đèn vàng, nhà thờ Notre Dame de Paris...Nhưng trong bài ca này, nhà thơ tả cái cảnh trời mùa thu Paris lạnh lẽo, công viên Luxembourg lá đổ, chàng ngồi trên ghế đá mà không em ôi buốt giá từ tâm...

Buốt giá từ tâm là lạnh thấu ruột thấu gan phải không, cậu?

Dạ, còn lạnh hơn thế nữa kia!

Khiếp nhỉ!

Thầy ở bên Tây 6,7 năm rồi hẳn thầy phải rành hơn nhiều người chứ!

Nhưng tôi không có cái hân hạnh và may mắn hẹn em nơi quán nhỏ để rưng rưng ly đỏ tràn trề, cậu ạ!

Vâng, thế thì em xin tiếp. Nhà thơ nhớ đến người em mắt nâu, tóc vàng sợi nhỏ...

Thế ra cô này là người Âu Châu rồi còn gì! Nhưng tôi không hiểu tóc vàng sợi nhỏ là ý muốn nói gì?

Dạ, là tóc nàng vàng, sợi tóc nàng nhỏ!

Tôi cứ ngỡ là cái gì khác!

Không phải thế đâu! Còn những câu cuối yêu người độ lượng, yêu người độ lượng thì em xin chịu, không hiểu nhà thơ muốn nói đến tình ý như thế nào!

Thế thì cậu cho nghe lại từ đầu bản nhạc này đi!

Dạ, xin nhờ Thái Hiền lên tiếng dùm:

*Mùa thu Paris, trời buốt ra đi
Hẹn em quán nhỏ, hẹn em quán nhỏ
Ruợu rưng rưng ly đỏ tràn trề
Mùa thu đêm mưa, phố cũ hè xưa
Công viên lá đổ, công viên lá đổ
Chờ mong em gặng khổ từng giờ
Mùa thu âm thầm bên vườn Lục Xâm
Ngồi quen ghế đá, ngồi quen ghế đá
Không em ôi buốt giá từ tâm
Mùa thu nơi đâu, người em mắt nâu
Tóc vàng sợi nhỏ, tóc vàng sợi nhỏ
Chờ mong em chín đỏ trái sầu
Mùa thu Paris, tràn lấp đôi mi
Người em gác trọ, người em gác trọ
Phòng anh đôi gót nhỏ thăm thì
Mùa thu im hơi, son nhạt đôi môi
Ngày em trở lại, ngày em trở lại
Hờn quên em hối cái cuộc đời
Mùa thu ơi thu, trời mây âm u
Yêu người độ lượng, yêu người độ lượng
Và trong em tâm tưởng giam tù
Mùa thu Paris, mùa thu Paris
Với tình (ư) thu...*

Hồi thầy ở Paris, có thấy ga Li-Ông đèn vàng nó thơ mộng như thế nào không?

Tôi chả thấy gì gọi là thơ với mộng cả. Nhìn ngọn đèn vàng nào tôi cũng thấy đứng đưng.

Em cũng cùng một ý với thầy đó. Cái hồi em ở bên Luân Đôn, thỉnh thoảng có vù sang Paris, đi ngang nhà ga này ban đêm, em chả thấy hấp dẫn gì sốt cả!

Bởi thế, cả tôi lẫn cậu đều không thể nào trở thành nhà thơ hiện đại được. Thế cậu có cay cú chuyện các em không?

Dạ, đâu có! Em chỉ phụ đề Việt ngữ một tí cho nó hoa lá cành thôi, chứ em làm gì có diễm phúc được người em mắt đen, tóc huyền, sợi bụi đài gương soi đến dấu bèo?

Nghe cậu nói thì có vẻ thương tâm. Thế còn những chuyện cậu đi tán đào, rủ rê con gái nhà người ta vào rừng Ái Ân, hồ Than Thở, thác Prenn thì sao không thấy cậu tán tụng gì cả?

Dạ, mấy cái đó chỉ là vụn vặt chứ có nên côm nên cháo gì đâu mà gọi là thành tích!

Thôi, không nên côm cháo gì thì qua chuyện khác.

Bản nhạc khác, **nhạc sĩ Lê Thương phổ thơ Lưu Trọng Lư**, bài **Tiếng thu** được rất nhiều người hát. Em

chỉ xin trích một đoạn làm duyên và nhờ hai chị Khánh Ly và Lệ Thu trình bày:

*Em không nghe mùa thu
Dưới trăng mờ thốn thức
Em không nghe rạo rức
Hình ảnh kẻ chinh phu
Trong lòng người chinh phụ*

*Em không nghe rừng thu
Lá thu kêu xào xạc
Con nai vàng ngơ ngác
Đạp trên lá vàng khô...*

Thầy Nguyễn Túc: Cậu thấy sao?

Cai tôi: Con nai vàng ngơ ngác, đạp trên lá vàng khô thì em có thấy nó ngơ ngác, nó đạp trên lá vàng khô. Nhưng còn câu Em không nghe rạo rức... thì em không có cách nào để nghe được sự rạo rức về hình ảnh kẻ chinh phu trong lòng của người chinh phụ! Họa may có máy Sô Na hay máy siêu âm mới nghe rõ được sự rạo rức đó!

Hình ảnh, màu sắc, âm thanh mùa thu đẹp như thế mà cậu chỉ nghĩ quanh quẩn một cách nhỏ hẹp, bần tiện như vậy thì chả trách gì mà vợ cậu nó bảo cậu là đứa quê mùa, thiển cận!

Dạ, chính thế đấy ạ! Em biết thân biết phận nên có dám cãi lại bao giờ đâu!

Cãi thì coi như nó hạ cậu Đít-Zêrô là cái cẳng! Thôi, tiếp đi!

Dạ tiếp nữa, có **Mắt thu** của **Ngô Thụy Miên**, nhịp Slow Rock. Cũng vẫn là chuyện tình kiểu Lan và Điệp đuổi bắt. Chàng được một chút ân huệ rồi thì là đâm ra mê mẩn, mơ ước vòng vo chung bước yêu đương hèn hò rồi tình có như không.

Nói như cậu thì chuyện chả có gì là thơ với mộng cả! Cho tôi nghe lại bài này đi!

Dạ, em xin nhờ Xuân Thu trình bày bản này ạ:

*Trời còn làm mưa vùi trên nỗi đau
Lời ru ấy mãi cho u sầu, bàn chân nuôi tiếc thương lạc loài
Trời còn làm mây buồn qua mắt ai
Làm tan biến giấc mơ hoang đường
Rồi buông trôi theo giòng mưa xuống*

*Giận hờn ngày xưa còn vương mắt em
Làn môi thắm hết ru bao chiều
Vùng ân ái chết trong mây hồng
Một lần vào thu mình đang có nhau
Hàng cây lá rớt trên mi thường
Bàn tay trắng đan tình với tay.*

*Em có nhớ không, một lần khi lá thu bay
Là lần em đến thăm tôi, chung bước yêu đương hèn hò
Em có nhớ không, một lần khi gió heo may
Mình ngồi đan giấc mơ say
Giận hờn sao vẫn chưa phai*

*Và rồi mùa thu về trong mắt em
Hàng cây lá úa xanh xao nhiều
Vòng tay khép kín đôi mi nồng
Chuyện mình ngày xưa đành xin lãng quên
Cuộc tình đã chết theo thu tàn
Người về đây xin chọn giấc mơ.*

Trong bài này, em chỉ thấy có một câu khó hiểu thôi!

Là câu nào?

Là câu Vùng ân ái chết trong mây hồng. Xin nhờ thầy giải thích!

Câu này thì có đến thánh cũng chụm chừ nói gì đến tôi. Sao cậu hỏi khó thế!

Dạ, thế mới khó cho em chứ ạ!

Khó thì ta lờ đi, qua chuyện khác cho nó dễ hơn được không?

Dạ, được! Thế là em thỏa đáng và thỏa mãn!

Bây giờ mời thầy và bạn đọc nghe **Lam Phương** than khổ về mùa thu trong bản **Thu sầu**. Bài này gam Ré mineur, điệu Lento Amoroac - nghe như tên trạm xăng Amoco - đã được Lê Thu, Mai Hương, Quỳnh Giao, Hồng Phúc trình bày cùng ban Shotguns, thu vào đĩa Asia Sóng Nhạc trước năm 1975. Xin mời bạn đọc thưởng thức qua tiếng hát Mai Hương:

*Mùa thu thưa nắng, gió mang niềm nhớ
Trời chiều man mác, buồn nát con tim
Lệ tình đầm ướt tà áo trinh nguyên
Kỷ niệm êm đêm còn in trên giấy
Người ôm thương nhớ ra đi từ đấy
Trời đây hai đứa vì thiếu tơ duyên
Rừng còn thay lá, tình vẫn chưa yên
Thương chi cho lắm, giờ cũng xa nhau*

*Người từ ngàn dặm về mang nỗi sầu
Nhịp cầu ô thước hẹn đến mai sau
Ngày dài nhưng nhớ mình cũng như nhau
Trên cao bao vì sao sáng, rừng vắng có bao lá vàng
là bấy nhiêu sầu.
Người đi hoa lá chết trong mùa nhớ
Người về lặng lẽ tình vẫn bơ vơ
Thà rằng chôn kín mộng ước xa nhau
Quên đi cho hết một kiếp thương đau.*

Thầy Nguyễn Túc: Với Lam Phương thì chả cứ gì mùa thu mới làm cho người nhạc sĩ ấy buồn, mà trong mọi cảnh đời và nhất là cảnh tình thì tình cảnh của Lam Phương bao giờ cũng có những nét buồn nặng trĩu. Nó đeo đuổi chàng trên khắp nẻo đường trần như bóng với hình, như một cái nghiệp dĩ... Thầy nói đúng đấy! Em cũng đeo một gánh sầu nhưng nhẹ hều cho nên đỡ khổ hơn chàng một tí đó thôi. Nhưng chàng thổ lộ được can tràng nên cũng nguôi ngoai tâm sự. Còn em thì càng ngày cái nghiệp càng nặng cho nên chưa thể dứt áo lên non tìm động hoa vàng.

Thế nghĩa là thế nào?

Là còn phải loanh quanh với Những nét đẹp trong tân nhạc hầu mua vui độc giả!

Thế có ai thương cậu không?

Chắc cũng có chứ ạ!

Vậy thì cậu đi trên mây rồi, chán chết!

Mà đâu có chết ngay được! Chết được đã sướng!

Vậy chưa chết thì nói qua chuyện khác!

Sau thu sầu, đến **Thu vàng** qua nét nhạc sang trọng **của Cung Tiến**. Dẫu thu có màu gì đi chăng nữa thì thu vẫn phải có hình ảnh cô đơn của người lang thang, buồn hiu hắt, nhớ bằng khuâng. Trong bài này không hề nhắc chi đến người đẹp mà khung cảnh, màu sắc của lá vàng rơi là tả khắp không gian đã khiến cho người nghe cũng cảm thấy thương tình cho một kẻ thất tình hạng nặng. Bài này, em nhờ Tuấn Ngọc diễn tả:

*Chiều hôm qua lang thang trên đường
Hoàng hôn xuống chiều thắm muôn hương
Chiều hôm qua mình tôi bằng khuâng
Có mùa thu về, tơ vàng vương vương
Một mình đi lang thang trên đường
Buồn hiu hắt và nhớ bằng khuâng
Lòng xa xôi và sầu mênh mang
Có nghe lá vàng nào nề rơi không?*

*Mùa thu vàng tới là mùa lá vàng rơi
Và lá vàng rơi khi tình thu vừa khơi
Nhặt lá vàng rơi xem màu lá còn tươi
Nghe chùng như đây màu tê tái*

*Chiều hôm qua lang thang trên đường
Nhớ, nhớ buồn, buồn với chán chường
Chiều hôm nay trời nhiều mây vương
Có mùa lá vàng, bao nhiêu là thương.*

Thầy Nguyễn Túc: Tác giả nói nhiều đến Chiều hôm qua lang thang vì thiếu đào. Thế, nếu tôi đặt cho cậu một đề tài ngược lại là Chiều hôm nay thì cậu đối đáp ra sao?

Dạ, em xin đáp lại như thế này:

*Chiều hôm nay, tung tăng trên đường
Trời im nắng mà sáng mênh mông
Chiều hôm nay, hỏi em vui không?
Có đào đi cùng, coi như là xong!*

Ừ, nghe cũng đường được í chứ! Té ra cậu cũng nòi tình chứ chẳng phải chơi đâu! Thơ như vậy là thuộc trường phái nào?

Dạ, thuộc trường phái Le crapaud!

Trường phái từ bên Tây?

Dạ, không, nói cho nó oai vậy thôi chứ dịch theo tiếng ta là Thơ Con Cóc!

Cóc nhái gì! Tôi nghe được là được rồi!

Thank you Paris Match!

Tiếp theo!

Thầy cùng bạn đọc đã nghe các nhạc sĩ than sầu kể khổ khi mùa thu tới qua nhiều bài rồi! Ááy vậy mà vẫn còn có người quên cả mùa thu đi đấy nhá!

Đâu? Ai vậy cà?

Dạ đây, chẳng phải một mà có đến hai người cơ! Đó là **Tùng Giang và Nam Lộc** khi họ ở Saigon, ngồi nửa tiếng viết xong bài **Anh đã quên mùa thu**. Tùng Giang dạo khúc guitare còn Nam Lộc đặt lời.

Bài này có thể hát là Anh hoặc Em đã quên mùa thu đều được cả!

Nghĩa là đôi bên có thể đổ thừa cho nhau là quên mùa thu?

Dạ, cũng có nghĩa là anh đã quên em hoặc em đã quên anh rồi đó!

Bài này, em xin nhờ ba cô Khánh Hà, Bích Chiêu cùng Như Quỳnh trình bày. Thầy Túc phụ trách dàn trống. Cô Linh Phương đàn dương cầm. Còn em thì đứng sau lưng, quạt cho thầy, cô. Như vậy là em cũng có chân trong ban nhạc:

*Anh đã quên mùa thu, anh đã quên mùa thu
Bây giờ là mùa thu, chiều vắng khói sương mù
Hàng cây khô sầu úa, hiu hắt đứng trong mưa
Mưa như lệ tình xưa, lệ thấm mấy cho vừa
Lệ thương hoa phượng rũ, anh có nghe mùa thu!*

*Thu mang cho tình yêu một thời đã qua
Thu mang cho người yêu một đời xót xa
Mùa thu đã xóa hết cơn mong chờ
Mùa thu sẽ cất dấu chân ơ thờ
Một người bước đi, lệ tình ướt mi*

*Hôm nay trời vào đông, tình đã chết trong lòng
Niềm cô đơn chợt đến, anh đã quên mùa thu!*

Trong bài này, nhạc thật nhẹ thật mềm, còn lời thì lãng đãng như ẩn như hiện một hình bóng người xưa đã theo mùa thu chìm vào quên lãng.

- Thế có nghĩa là chàng đi mất tiêu, không bao giờ trở lại?

Em cũng nghi là như rứa!

Còn bài nào nữa hay oong poong phi nan rồi?

Cũng như các đề tài trước, cuối bài em vẫn muốn có cái gì vui nhộn một tí để bà con khỏi ngủ gật. Nên em xin đưa nốt bài này của **Phạm Mạnh Cường** là bài **Thu ca**, nhịp Tango để chấm dứt chương trình. Em vẫn phải nhờ ban nhạc Đêm Mầu Hồng của nhạc sĩ Phạm Mạnh Cường ở bên Montreal bao dàn dùm, với ban hợp ca gồm: Mạnh Quỳnh, Diễm Phúc, Miên Thúy, Xuân Thảo và Lê Duy. Tiện đây, em cũng xin mời thầy và cô cùng ra sàn nhẩy. It takes Two To Tango!

*Lạnh lùng sương rơi heo may, buồn ngơ ngác bóng chim bay
Mây tím giăng sâu đó đây
Ngày đi chiều mang sầu tới, làn sương chiều thu lả lơi
Tiếng mưa rơi đều trên lối
Chiều về gieo thương với nhớ, lòng người lữ thứ bơ vơ
Nghe lá hoa rụng xác xơ
Chiều thu về đây lạnh lẽo, màn sương chiều rơi hắt hiu
Gió xa đưa nhẹ tiếng tiêu*

Nhớ ai chiều thu
Nhìn bao lá úa rơi đầy lối
Nhẹ rung tà áo, làn môi cười thắm như cánh hoa đào
Cách xa vì đâu?
Dù bao lần lá hoa phai màu
Rung chi cành hoa lá?
Khi tà dương đã khuất non xa
Màu trời thu gieo lá úa, buồn se sắt nhớ thu xưa
Ta biết nhau chiều gió mưa
Người đi về đâu ngàn lối
Màu hoa chiều thu úa phai
Xót xa cho lòng tê tái
Ngập ngừng sương rơi non xa
Chiều thu giăng lối cô đơn, nghe tiếng mưa sầu chứa chan
Mà bóng chiều phai vì đâu, mờ xóa tình quen biết nhau
Nhắc chi cho lòng đón đau.

Cai tôi: Thưa thầy, thế đó là tạm coi như xong bài về chủ đề mùa thu. Như thông lệ, xin thầy cho vài lời đúc kết.

Thầy Nguyễn Túc: Như tôi đã nói từ đầu là hẳn cứ nhắc đến mùa thu là y như tả về lá vàng rụng rơi tan tác, lòng người se sắt ủ ê, nhất là những anh độc thân tại chỗ, hiếm đào hoặc đào bỏ đi xa hay đào đã đào ngũ thì các đương sự thường mặt ủ mày ê, đầu tóc rối bù, đi đứng loạng quạng như kẻ mất hồn vì bị hớp hồn rồi. Thiêng thử ra, cùng với mỗi buồn khi mùa thu tới, anh cu nào có tâm sự rối bời đều lên cơn bấn loạn để rồi than thân trách phận, ai oán nỉ non, than trời như bọng! Mà trời đất có giúp được gì đâu! Thế nên cái vòng luẩn quẩn vẫn cứ vây quanh để rồi sang mùa đông lại còn kêu khổ thêm nữa.

Nói tóm lại, mùa thu là thời gian dễ cho các nhà văn, nhà thơ tức cảnh sinh tình, múa bút viết văn, đề thơ. Nhất là giới nhạc sĩ thì ôi thôi, mùa thu là cả một kho tàng để mặc tình khai thác. Còn nhạc có hay, lời có đẹp, ý có tình không thì cái đó lại tùy thuộc vào sự thưởng ngoạn và lượng giá của thính giả.

Tôi xin hết lời để cậu Cai dứt điểm.

Cai tôi: Thưa bạn đọc, thầy trò chúng em đã phiếm loạn hơi dài về đề tài mùa thu. Còn rất nhiều bản nhạc viết về thu với tình thu, ý thu với vợ nhưng vì khuôn khổ bài báo không cho phép nên thầy trò chúng em xin dừng nơi đây và hẹn mí lị quý bạn đọc vào một kỳ tới.

Kính chúc bạn đọc một đêm yên lành.

Lê Văn Phúc & Nguyễn Túc

